

**Commentariorum ac disputationum, in tertiam partem divi
Thomae tomi quinque**

Priorum vigintisex Quaestionum eius Partis expositionem complectens

Suárez, Francisco

[Köln], 1617

Sectio secunda vtrum voluntas Christi humana fuerit libera ad operandum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93775](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93775)

licet physice plures actiones vel facultates requirat, A
ita isti intellexerint, voluntatem Christi humanam
non potuisse operari, se motuendo, & applicando li-
bere ad actus suos, sed solum ex determinatione vo-
luntatis diuinæ, & ideo vnam Christi voluntatem
vel operationem affirmarint. Quomodo videtur D.
Tho. exponere hunc errorem in 4. lib. contra Gent. ca.
36. & q. sequenti ar. 1. & sumitur ex Agath. Pap. supra.
Sed hic postremus sensus pertinet ad sectionem se-
quentem: nunc contra secundum & tertium breui-
ter dicendum est, nam de primo in superioribus fu-
se satis dictum est, quid autem Monothelitarum sen-
serint, incertum est, ut dixi, Quantum vero ex V. I. Sy-
nodo, act. 4. in ep. Agathonis, & act. 8. 10. & 11. colligi
potest, verisimilius est, tam secundo, quam tertio
modo negasse in Christo humanam voluntatem, po-
tentiam, scilicet, & operationem: & hoc significat D.
Tho. hic, & citatis locis.

Dico primo, in Christo Domino fuisse humanam
seu creatam voluntatem. Conclusio est de fide, defi-
nita in VI. Synodo. act. 4. 8. 11. & 18. ubi traditur esse in
Christo duas voluntates. Idem in VII. Synodo. act. 7.
in definitione fidei: & in Lateran. sub Mar. I. can. 11.
in quibus locis multa ex sacra Scriptura & Patribus re-
feruntur in confirmationem huius veritatis, præser-
tim illa, in quibus Christus Dominus suam volun-
tatem à Patris voluntate distinguit, ut Matth. 26. Nō
sicut ego volo sed sicut tu, & Luc. 22. Non mea voluntas,
sed tua fiat, & Ioan. 5. Non quero voluntatem meam, sed
voluntatem eius, qui misit me, & cap. 6. Descendi de celo,
non ut faciam voluntatem meam, sed voluntatem eius, qui
misit me. Et illa, in quibus Christo tribuitur obedi-
entia, quæ cadere non potest nisi in voluntatem creatā:
ad Phil. 2. Factus obediens usque ad mortem, Ioan. 4. Ci-
bus meus est, ut faciam voluntatem eius, qui misit me. Et si-
mililia multa congerit Leo Pap. epist. 19. & 83. Caius
Pap. epist. ad Felicem, Agap. Pap. epist. ad Ant. Ratio-
nes etiam sunt euidentiores. Prima est Agat. Pap. su-
pra dicta epistola, qua etiam sepe videtur Damascenus
lib. 3. ca. 14. Quia voluntas, inquit, est naturalis non per-
sonalis, id est, sequitur naturam, non personam. Vnde
in Deo est vna voluntas omnium personarum pro-
pter unitatem naturæ, non triplex propter distinc-
tionem suppositorum: ergo è contrario in Christo
Domino sunt duæ voluntates propter duas naturas
non vna propter personam vnam: ergo præter vo-
luntatem diuinam est in eo voluntas humana. Secū-
da est D. Tho. hic, & explicat præcedentem, quia vo-
luntas est naturalis proprietas, necessario cōsequens
humanam naturam, & pertinet ad magnam perfe-
ctionem eius, sed omnia naturalia fuerunt in Chri-
sto integra & perfecta, ergo. Tertia sumi potest ex si-
ne Incarnationis, qui fuit mereri & satisfacere pro
hominibus, sine voluntate autem creata nullo mo-
do esse potest meritum vel satisfactio, ergo fuit in
Christo voluntas creatā.

Dico secundo, in Christo non solum fuisse hanc
voluntatem, quoad ipsam facultatem seu actū pri-
mum, sed etiam fuisse expeditam ad operandum &
eliciendum proprios actus secundos distinctos ab a-
ctu increato diuinæ voluntatis. Quod etiam de fide
est, ex eiusdem definitionibus, testimonijs, & ratio-
nibus. Sacra enim Scriptura potissimum de actibus
loquitur, & Concilia eodem modo de potentia & a-
ctibus loquuntur: & merito, quia potentia est pro-
pter operationem, & præsertim in præsentia materia,
quia meritum, & satisfactio non consistit in ipsa po-
tentia, sed in actibus ab illa elicitis. Neque hic oc-
currit specialis difficultas. Legantur, quæ asserun-
tur de hac in VI. Synodo act. 4. & 10.

& Damascenus libro 3.
cap. 15.

Fr. Suarez. Tom. I.

*Virum voluntas Christi humana fuerit libera ad o-
perandum.*

HÆRETICI, qui vniuersaliter negant liberum ar-
bitrium in humana natura, consequenter illud
in Christo negabunt. Sed non est huius loci genera-
liter errorem illum refutare, sed potius supponen-
dum est, voluntatem humanam ex sua natura esse
liberam: & inquirendum, an in Christo Domino
hac libertate priuata fuerit propter aliquam singu-
larem causam, vel perfectionem. In qua re nihil in-
uenio specialiter ab hæreticis dictum esse, præterea,
quæ de Monothelitis sect. præced. explicauit. Inter
B Scholasticos vero, quamuis omnes consentiant, &
simpliciter affirmant, voluntatem Christi fuisse li-
beram, ut videtur licet in D. Thom. hic, Alenf. 3. p. qu.
16. & alijs cum Magist. d. 18. Bonaventura, art. 1. q. 1.
& quæst. 2. ad secundum. Ricardo articulo 1. quæst. 1.
Scoto quæst. 1. Durando quæst. 1. Palud. quæst. 2. art.
2. Gabriele ar. 3. dub. 1. Marfilio q. 12. art. 1. conclus. 1.
tamen in modo explicandi hanc libertatem est nō
nulla diuersitas. Dupliciter enim potest voluntas di-
ci libera, scilicet, vel tantum à coactione, quia vo-
luntarie operatur & non coacte: vel etiam à neces-
sitate, quia, scilicet, aliquo modo habet in sua potesta-
te operari, & non operari. Quidam ergo voluntatem
Christi faciunt liberam priori tantum modo, & non
posteriori, ut euitet difficultates, quæ sunt in saluā-
da Christi libertate, quoad indifferentiā, & caren-
tiam necessitatis. A qua sententia non multum dif-
crepat Gabriel supra, vide ibi Marfil. q. 12. ad 1. prin-
cipale, quam nonnulli moderni amplectuntur. Quin
potius etiam D. Tho. in 3. d. 18. q. 1. art. 2. ad quintum
in secunda solutione illius, hanc sententiam ut proba-
bilem relinquit. Sed nunquam D. Tho. in Patribus
hoc docuit, sed sepe contrarium, est enim illa sen-
tentia omnino falsa & improbabilis.

Dico primo, voluntatem humanam Christi fuisse
se proprie ac perfecte liberam in actibus suis. Con-
clusio est de fide, quam hic articulo quarto probat D. Thom.
D. Thom. in argumento. Sed contra, ex illo Isa. 7. 1. 7.
Butyrum & mel comedet, ut scias reprobare malum, & e-
ligere bonum, quia electio actus est facultatis liberæ. Et
ita exponit illum locum Basil. ibi, ubi comparat li-
bertatem, quam habuit Christus, etiam in infantia;
cum libertate, quam habuit Adam in statu innocentie.
Et eodem sensu Cyril. lib. 1. in Isa. orat. 4. sub
finem, dicit eam facultatem libere eligendi, quæ alijs
hominibus discursu ætatis aduenit in Christo Do-
mino ab infantia fuisse. Et idem optime declarat ibi
Hieronymus: & ex hoc loco colligit etiam August.
lib. 8. Genes. ad liter. cap. 14. sciuisse Christum repro-
bare malum, per electionem & prudentiam, non per
experientiam, scilicet, mali culpæ. Secundo hoc pro-
bari potest ex illo Isa. 53. Oblatus est, quia ipse voluit. Il-
lo enim dicendi modo, actio vel passio libera signifi-
ficari solet in Scriptura. Vnde Hieronymus ibi illam
voluntatem necessitati opposuit, dicens. Non neces-
sitate, sed voluntate crucem subit. Et infra probat, verba
illa non esse intelligenda de Christo, solum ratione
voluntatis diuinæ, sed ratione humane: quia Chri-
stus ut homo præcognouit & prædixit passionem
suam, & tempus eius, illi quæ summa ac libera volunta-
te obtulit. Quod etiam confirmant verba illa ipsi-
us Christi, Ioan. 10. Ego pono animam meam: nemo tollit
eam à me, sed ego pono eam à me ipso, &c. ubi Cyril. li. 7. c. 7.
hæc verba confert cum citato loco Isa. 53, late agens
de hac Christi libertate, quamuis liber ille non sit
Cyrilli, Chrysost. vero homil. 59. in Ioan. inde col-
ligit Christum habuisse liberam facultatem vitandi
mortem. Tercio in huius veritatis confirmationem
afferri possunt omnia testimonia Euangelij, in qui-
bus

D. Thom.
Alenf.
Magist.
Bonau.
Ricard.
Scot.
Durand.
Palud.
Gabr.
Marfil.

D. Thom.

D. Thom.
Basil.

Cyrillus.

Isa. 53.

Hieron.

Ioan. 10.

Cyri.

Chrysost.

Ddd 3 bus

bus Christo homini tribuitur electio, Luc. 6. Ioa. 6. A
13. & 15. nā electio actus libertatis est. Vnde Ioa. 7. de
illo dicitur, *Ambulabat Iesus in Galilæam; non enim vo-
lebat in Iudeam ambulare, quia volebant eum Iudei in-
terficere.* Hæc enim verba & similia, satis significant
liberam voluntatem. Idemq; est de illis testimonijs,
quæ sunt de Christi obedientia & præcepto illi à Pa-
tre imposito, de quibus questione vigesima agemus.
Non est enim voluntas capax præcepti, & obedi-
entia, nisi sit libera. Quis enim præcipiat alicui neces-
sarium actum quem non possit non operari? Vnde
S. Patres de nostra libertate disputantes ex hoc po-
tissimum principio illam colligunt, quod sumus ca-
paces præcepti, & obedientia, præmij, & meriti, vt
videre licet in Irenæo, lib. 4. cap. 71. vbi Franciscus
Ferdinandus multa alia congerit. Quarto. Conci-
lia citata sectione præcedenti reuera hanc etiam ve-
ritatem definire intendunt. Primum quidem, quia
generaliter definiunt, in Christo fuisse omnes pro-
prietates naturales, & propriam operationem hu-
manæ naturæ: vna autem ex his proprietatibus est
liberum arbitrium, & operatio maxime propria ho-
minis est operatio libera. Deinde, quia omnino da-
monant hæresim Monochelitarum, qui hoc potissimum
sensu negabant esse in Christo duas operationes: nō
enim negare poterant operationes humanas quasi
materialiter, & quoad substantiam æternam, sed quo-
ad modum actionis liberæ. Quia existimabant, hu-
manam naturam Christi nunquam operari, ab in-
trinseco se mouendo, sed necessario motam, & de-
terminatam à diuina voluntate. Concilia vero in
contrario sensu definiunt duas operationes, vt præ-
sertim explicat clarissime Agatho Papa in citata epi-
stola. Quinto ex Patribus bene hoc tractat & confir-
mat Anselmus libro, *Cur Deus homo*, à capite octauo,
& libro secundo, à capite decimo sexto. Et Grego-
rius libro 24. *Moralium* cap. 2. *Omni, inquit, neces-
sitate calcata, cum voluit, mortem sponte suscepit.* Et Au-
gustinus libro de prædestinatione Sanctorum, ca. 15.
inquit: *An ideo non in illo libera voluntas erat, & non
tanto magis erat, quanto magis peccato seruire non poterat?*
Idem libro quarto de Trinitate capite 13. Basil. lib.
de Spirit. sancto c. 8. Origen. lib. 2. *Periar.* cap. 6. Da-
masceus libro 3. de Fide, cap. 13. 14. & 15. Vbi distin-
guunt in Christo libertatem diuinam & humanam,
sicut voluntatem, & scientiam, & alias duplices pro-
prietates, quæ duas consequuntur naturas. Idem Ni-
cel. lib. 3. thesau. cap. 27. Sexto, rationes iam indica-
te sunt, prima, quia libertas arbitrij est magna per-
fectio connaturalis homini. Secunda, quia est maxi-
me necessaria ad meritum & satisfactionem. Tertia
quam indicauit hic D. Thomas, artic. 4. ad tertium,
& art. 1. ad primum, quia hæc perfectio manet in be-
atis, licet omnino viatores non sint: manet etiam in
puris viatoribus quantumuis iustis & sanctis, & di-
uina gratia confirmatis, & gubernatis. Cur ergo non
manebit in Christo viatore simul & beato?

Ex quibus infero, & dico secundo, hanc liberta-
tem voluntatis humanæ Christi, non solum intelli-
gendam esse oppositam coactioni, sed etiam neces-
sitati, atque adeo includere indifferentiam aliquam,
seu potestatem operandi, & non operandi. Non est
sensus, Christum in omnibus actibus suæ voluntatis
habuisse hanc indifferentiam: non est enim hoc ne-
cessarium nam Deum clare visum necessario ama-
bat, & necessario illo fruebatur, sicut alij beati: sed
sensus est, habuisse Christum hanc libertatem in a-
liquis actibus: & hoc sensu existimo certam hanc
secundam conclusionem.

Quæ primo in genere probari potest ex testimo-
nijs adductis, tum sacræ Scripturæ, tum etiam Pa-
trum illam exponentium, & Conciliorum, quæ ve-
ram libertatem Christo tribuunt, eamq; non à co-
actione tantum, sed etiam à necessitate distinguunt.
Secundo, quoniam in Christo Domino vsus liber-

tatis maxime videtur impediti potuisse in eo actum
voluntatis, in quo mortem acceptauit sibi à Patre
præceptam, propter difficultates in fra tractandas,
ideo in particulari de hoc actu probatur hæc ve-
ritas ex illo Ioa. 10. *Ego pono animam meam, vt ite-
rum sumam eam. Nemo tollit eam à me; sed ego pono eam
à me ipso. Et potestatem habeo ponendi eam, & potestatem
habeo iterum sumendi eam. Hoc mandatum accepi à Patre
meo.* Quibus verbis diserte satis significatur fuisse in
voluntaria & libera Christi potestate, non solum ac-
ceptare passionem & lethalia vulnera, sed etiam ipsam
mortem, prout dicit ipsam separationem animæ à
corpore. Et hoc ipsum ait Christus esse in sua pote-
state, non solum ratione volūtatis diuine, sed etiam
humanæ, secundum quam mandatum à Patre acce-
perat. Et de hac potestate indifferente ac libera in-
telligunt illa verba à Chryso. Theophyl. & D.
Tho. Rupertus etiam lib. 6. in Ioa. in fine addit, *Pa-
testatem habeo ponendi, & non ponendi; & quærit, Qua-
re ergo ponis pro omnibus animam tuam, cum potestatem
habeas etiam non ponendi? Idem significat Greg. 24.
Moral. ca. 1. vbi ex hoc loco probat, Christum abs-
que vlla necessitate passum esse, & optime Augu-
st. lib. 4. de Trinit. cap. 13. ex hoc loco sic colligit, *Quia po-
tuit non mori, si nollet, procul dubio, quia voluit, mortuus
est.* Idem elegantissime tract. 119. in Ioa. in fine, *Quis
ita dormit, quando voluerit, sicut Iesus mortuus est, quan-
do voluit? Quis ita vestem deponit, quando voluerit, sicut
Iesus mortuus est, quando voluit? Quis ita cum voluerit, o-
bit, sicut, cum voluit, obijt?* Habuit ergo Christus pote-
statem faciendi aliquid in defensionem vitæ suæ,
quod tamen volens non fecit, vt ibi considerat O-
rigen. tra. 35. Chryso. homil. 85. qui ait, illis verbis
ostendisse Christum, quod sponte sua hac suffragaretur. Et
Lyra ibi notat, illis verbis significasse Christum,
quod alia via posset euadere, si vellet. Idem ferè Hu-
go Cardin. & D. Thom. Habuit ergo Christus liber-
tatem cum indifferentia ad opposita: sicut ergo li-
bere noluit se defendere, sed permittere, se capi &
ligari, ita & crucifigi. Hinc etiam est illud Pauli ad
Heb. 12. *Qui, proposito sibi gaudio, sustinuit crucem, con-
fusione contempta.* Vbi Chryso. hom. 28. *Hoc est (ait) li-
cebat illi nihil pati, si voluisset, & infra, Erat igitur arbi-
trij illius, non venire ad crucem, si voluisset.* Et statim af-
fert citata verba Christi, *Potestatem habeo ponendi ani-
mam meam, &c.* & concludit, *Si igitur nullam necessi-
tatem habuit, vt crucifigeretur, crucifixus est propter nos.* Si-
militer habuit Theophyl. Hugo, D. Thomas.
Denique ad Rom. 15. de Christo ait Paulus, *Etiam
non sibi placuit, sed, sicut scriptum est, in propriis expro-
brantium tibi ceciderunt super me.* Vbi Chryso. elegan-
ter homil. 57. interrogat, *Quid est autem? Non placuit
sibi ipse? & respondet, Poterat nulla ferre opprobria: po-
terat, quæ passus est, non pati, si quidem, quæ sua erant, spe-
rare voluisset, verum noluit, sed quod nostrum erat, respici-
ens, quod iustum erat, neglexit.* Quibus verbis aperte
describit Chryso. liberatem in indifferentia
cum potestate ad vtrumlibet, quem Theophyl. dicit,
Theodoretus, & alij expositores imitantur: præci-
pue vero legendus est D. Thom. qui dicit, Christum
elegisse mortem præ commodo suo, quod tandem
libertatem in indifferentia denotat. Et reuera, si Chri-
stus ex necessitate, & non cum prædicta libertate,
non sibi placuisset, non esset, eum nobis in exemplum
proponeretur, vt nos nobis nō placeamus, sed proxi-
morū vitia quæramus. Fuit igitur Christus in
illo negotio perfecte liber. Vnde Cypr. ser. de Passi-
one Domini in initio sic ad Christum loquitur, *Volun-
tarie obediisti Patri, & non se, vt patereris, coegit necessitas.**

Tertio probatur ex ipsa ratione liberi arbitrij: est
enim hæc indifferentia de ratione liberi arbitrij ve-
riac proprij, vt D. Thomas tradit i. p. q. 19. artic. 10.
88. artic. 1. ad primum. Estque communis sententia
Scholasticorum in 2. d. 24. & 25. vbi late Capreol
Mai. & alij. Alen. 2. par. q. 73. memb. 2. & 3. q. 71
memb.

Irenæus.
Franciscus
Ferdin.

Monacheli-
na.

Agatho
Pap.
Ansel.
Gregor.

August.

Damasce.

D. Thom.

Voluntas
humana
Christi li-
bertate, et
iam opposi-
ta, necessi-
ta, libera su-
it.

memb. 4. Henric. quodlib. 1. q. 16 & quodlib. 14. q. 5. Idemque fuit sensus antiquorum Patrum, ut patet ex superius citat. & ex August. lib. 3. de lib. arbit. c. 2. & 3. Hieronym. Dialog. 1. & 3. contra Pelag. & epist. 147. Greg. Nissen. lib. 7. Philosoph. cap. 1. & 3. Damasc. lib. 2. de fid. cap. 7. 25. & 26. & alij passim. Imo & Scriptura ita declarat arbitrij libertatem, Ecclesiastici 15. 1. Corinth. 7. denique etiam Aristoteles id docuit 3. Ethic. cap. 5. lib. 9. Metaphys. text. 10. Et D. Thom. 1. p. q. 4. artic. 2. ubi Caietan. latissime hoc tradit, & quæst. 82. artic. 1. ad primum. Et à posteriori explicatur, quia, si vera libertas arbitrij stare posset cum necessitate, possent omnia ex necessitate, & sine contingencia euenire, falsa libertate arbitrij, quod est contra sententiam omnium, qui de libero arbitrio loquuntur. Vnde merito damnatur VVicleph. eo quod dixerit, Christum mortuum necessitate, ut videri potest in VVuald. in doctrina articul. 1. c. 25. & Caluinus damnatur ut hæreticus, quia libertatem arbitrij negat, quamuis ille solus neget libertatem necessitati oppositam, non coactioni. Fatetur enim, hominem voluntariè & libenter operari, quamuis non possit aliter operari. Et Pius quintus, & Gregorius decimus tertius in proprijs Bullis contra Michaelem Baium inter alias illius propositiones hanc damnarunt, quæ numero erat trigesima octaua: *Quod voluntarie sit, libere sit, quamuis necessario sit.*

Denique rationes in fine præcedentis conclusionis adductæ, si quid valent, hanc eodem modo conuincunt. Quia hæc libertas seu indifferentia, & dominium propriarum actionum, est naturalis proprietas hominis, & magnam dicit perfectionem, & ad meritum maxime necessaria est. Nam, ut recte dicit Iulianus Apol. 1. pro Christian. ad medium, *Nulla laude esset homo dignus, nisi esset ad utrumque flexibilis*: & Hilarius lib. 1. de Trinit. tractans illud Ioan. 1. *Dedit eis potestatem filios Dei fieri. Non necessitatem* (ait) *sed potestatem*, ut voluntas premium assequatur. Et Diuus Hieronymus, libro secundo contra Iouinianum: *Vbi necessitas, ibi nec corona, ideo liberi arbitrii nos condidit Deus.* Quod in materia de gratia latius demonstratur. Solum superest, ut ostendamus, nihil fuisse in voluntate Christi, quod ei necessitatem imponeret: nam, cum hæc necessitas non sit naturalis homini, si aliud non est illata, euident est, in illo esse non potuisse. Id autem præstabitur, soluendo difficultates circa hanc libertatem Christi occurrentes, quæ grauissimæ & difficillimæ sunt.

SECTIO III.

Quomodo voluntas Christi existens impeccabilis ex vnione potuerit esse libera.

Prima difficultas sumitur præcisè ex ipsa vnione, per quam Christi voluntas intrinsece facta est impeccabilis, ut supra ostensum est: vnde sit, voluntatem Christi ex vi vnionis esse determinatam ad vnum, scilicet, ad bonum, & consequenter non esse liberam. Respondet D. Thomas hic ad 3. inde solum fieri, Christi voluntatem esse determinatam ad bonum in communi, non tamen ad hoc vel illud bonum, & ideo, ad summum, sequi, habuisse necessitatem quoad specificationem honesti ut sic, non vero quoad exercitium, nec quoad hoc vel illud honestum, quod satis omnino est ad libertatem, ut in Beatis & in Deo ipso constat: in differentia enim, seu potestas ad malum, non est perfectio, sed imperfectio libertatis, ut recte Augustinus supra dixit. Quæ solutio optime satisfacit, quoad hoc, ut ex hoc solo capite impeccabilitatis Christi, non satis probetur, Christum caruisse libertate in omnibus actibus suis: si tamen argumentum vrgeatur de speciali actu voluntatis moriendi pro hominibus, non videtur satisfacere responsio: quia voluntas Christi ex vi suæ impeccabilitatis fuit omnino determinata ad hunc

Actum: ergo saltem in eo actu non fuit libera, quod est omnino falsum, quia eo actu maxime nobis meruit. Antecedens patet, quia ille actus fuit præceptus Christo: ergo non potuit illud præceptum transgredi, quia hoc intrinsece sequitur ex impeccabilitate, imo in re videtur esse idem, non posse peccare, & non posse transgredi præceptum. Ergo non potuit non habere actum illum præceptum, cum non posset aliter non transgredi illud præceptum: ergo erat omnino determinatus ad illum actum.

Hæc difficultas vulgaris est, nunquam tamen satis expedita, vnde varijs modis illi responderi solet.

Prima responsio est, negando, Christum habuisse huiusmodi præceptum. Sed hoc & falsum est, ut ostendat quæstione vigesima, & non soluit difficultatem, quæ vrgeri eodem modo potest in præceptis naturalibus, quibus nullus negare potest, Christum ut hominem fuisse ligatum, seu obligatum.

Secunda & valde irrita responsio est, verum esse, supposito præcepto, Christi voluntatem non potuisse non efficere illum actum, atque adeo mansisse omnino determinatam ad illum, ac denique in sensu composito necessario habuisse illum: & nihilominus simpliciter fuisse liberam, quia simpliciter, seu ablato præcepto, potuisset illum non habere, necessitas enim, quæ est ex suppositione, vel tantum in sensu composito, non tollit libertatem.

Sed hæc responsio ita generatim sumpta, neque soluit, neque explicat difficultatem: quia vel hæc solutio assumit vt generale principium, nullam suppositionem factam, qua posita, in voluntate necessario sequitur actus in sensu composito, efficere, ut talis actus simpliciter sit necessarius, & non liber: vel solum indefinite sumit, non omnem suppositionem seu sensum compositum inferre necessitatem simpliciter, vel tollere libertatem. Primum est omnino falsum, primo, quia alias voluntas nunquam posset necessario, & sine libertate elicere aliquem actum, etiam de potentia absoluta. Patet sequela, quia nullus est actus, quem voluntas necessario efficiat, non facta aliqua suppositione, præsertim loquendo de actibus, ad quos voluntas natura sua non est determinata: in his enim, cum voluntas de se sit libera, si necessitatem pati debet, oportet vt aliquid circa illam fiat vel supponatur, quo posito, sequatur illa necessitas, & ita non posset Deus necessitate voluntatem ad huiusmodi actum, quia non potest illam determinare, nisi addendo vel efficiendo aliquid, ex quo necessario efficiatur talis actus. Consequens autem est contra omnes Theologos docentes, licet Deus non possit cogere voluntatem, posse tamen illi necessitatem inferre. Et ratione patet, quia, licet naturalis modus operandi voluntatis sit liber, si tamen per suppositionem vel motionem extrinsecam sit (sicut fieri potest) vt non permittatur operari illo modo, sed omnino ab alio determinetur ad eliciendum actum, quid refert naturalis libertas voluntatis, qui solum est veluti in actu primo, vt talis actus non sit simpliciter necessarius?

Et confirmatur, quia alias neque amor Dei in Beatis esset necessari? necessitate opposita libertati simpliciter, quia solum est necessarius ex suppositione visionis, atque adeo in sensu tantum composito. Si vero dicatur secundum, scilicet, non omnem suppositionem tollere libertatem, primum relinquitur explicandum, quæ suppositio tollat illam, & quæ sit ratio differentia, & cur suppositio, de qua nunc agimus, illam non tollat. Quæ omnia in dicta solutione omittuntur. Deinde videtur suppositio præcepti, de qua nunc est sermo, esse ex illis, quæ tollunt libertatem simpliciter: nam, quado suppositio habet has duas conditiones, scilicet, vt, illa posita, necessario sequatur actus, & illam poni non pendeat ex libertate voluntatis, sed omnino antecedit liberum consensum illius, talis suppositio videtur tollere libertatem.

Ddd 4 & in-

Pius V.
Greg. XIII.
Mich. Baius

Hieron.

Responsio.
D. Thom.

August.

Obiisio.